

Motion till riksdagen 2011/12:C201

av **Jan Lindholm (MP)**

Rättssäkerhet för trafikskadade

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en granskning av Trafikskadenämnden ur rättssäkerhetssynpunkt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med de förslag som granskningen av Trafikskadenämnden föranleder.

Bakgrund

Många trafikskadade och deras anhöriga upplever att prövningen i Trafikskadenämnden, där ersättningsfrågor prövas efter en trafikolycka, dels inte är rättssäker, dels inte är rättvis. Det handlar inte enbart om den märkliga bedömningen om förväntad livsinkomst, som innebär att ett barn från en högutbildad familj normalt sätt erhåller högre ersättning än ett barn från en så kallad arbetarfamilj.

Trafikskadenämndens sammansättning av jurister, representanter från olika fackliga organisationer och företrädare för försäkringsbolagen gör att många får uppfattningen att handläggningen i nämnden är rättssäker. Många exempel på hur arbetet bedrivs gör emellertid att man snarare kan se Trafikskadenämnden som ett organ i försäkringsbolagens tjänst.

I SOU 2008:117 framgår att den försäkrade alltid ska delges den medicinska rådgivarens yttrande och det medicinska underlaget som legat till grund för bedömningen. I yttrandet ska således finnas uppgifter om vilka handlingar som legat till grund för bedömningen. Så är inte alltid fallet i de ärenden som nämnden handlägger.

Det har framkommit att försäkringsbolagen undanhåller medicinska intyg den skadelidande sänd in till bedömning, vilket innebär att inte ens den medicinska rådgivaren alltid har tillgång till hela underlagsmaterialet. När un-

Fel! Okänt namn på

derlaget som legat till grund för bedömningen inte redovisas så kan den skadelidande inte avgöra på vilken grund bedömningen är gjord. Det finns ingen insyn i nämndens arbete och den skadelidande kan inte anmäla misstänkt orätt behandling till vare sig JO eller JK.

När det ovanpå detta blivit känt att medicinska rådgivare som arbetar för Trafikskadenämnden tidigare har haft anställning på försäkringsbolagen blir det mycket svårt att övertyga de drabbade om en rättssäker hantering. Risken för partisk handläggning kan inte uteslutas även om jäv i formell mening inte skulle föreligga.

Hur borde det fungera

Trafikskadenämnden borde ersättas av en domstolsliknande statlig myndighet utan partsinblandning. Den medicinska bedömningen borde utföras av läkare knutna till Socialstyrelsen eller eventuellt direkt till den nya myndigheten. Insyn, offentlighet och tydliga regler för överklagan är grundbultar i ett rättssäkert system som en sådan myndighet och verksamhet rimligen bör vårda sig om. Det måste finnas garantier för att alla behandlas lika och den drabbade måste ha möjlighet att delta i förhandlingen om sitt ärende.

En sådan myndighet skall självklart finansieras via statsbudgeten, men för att det inte skall bli enbart en belastning för statskassan är det rimligt att man vid en sådan reform även inför en skatt på trafikförsäkringspremien som beräknas ge ungefärligen den intäkt för staten som myndigheten beräknas kosta. Finansiering bör inte ske via avgifter så som med Läkemedelverket eftersom det inte är ägnat att stärka förtroendet för en opartisk hantering.

Förslag till åtgärd

Regeringen bör snarast starta en granskning av arbetet i Trafikskadenämnden i avsikt att få en korrekt bild av hur nämndens handläggning har fungerat historiskt ur ett rättssäkerhetsperspektiv. Här kan finnas ett stort antal skadedrabbade som under åren inte fått en korrekt bedömning.

Frågor som granskningen bör ge svar på är i vilken grad de skadedrabbade har fått möjlighet att föra sin egen talan eller talan via ombud, om allt underlagsmaterial som den skadedrabbade anfört har beaktats, hur ärenden handläggs såväl medicinskt som juridiskt för att säkerställa en rättssäker behandling. Frågan om likabehandling måste även belysas liksom underlaget till varför barn med olika social tillhörighet tillerkänns olika ersättningsnivåer.

En bedömning måste även göras av i vilken utsträckning handläggningen påverkas av det faktum att försäkringsbolagen spelar en mycket aktiv roll i nämndens arbete.

Min bedömning, utifrån den information jag fått mig till del, gör att jag förutsätter att regeringen finner det angeläget att använda resultatet av en

Fel! Okänt namn på

sådan granskning för att genomföra förbättringar eventuellt i linje med de ovan skisserade önskemålen.

Stockholm den 15 september 2011

Jan Lindholm (MP)